

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Της 20ης Συνεδρίασης της Συγκλήτου του Ιονίου Πανεπιστημίου
ακαδ. έτους 2017-2018, που έγινε στην Κέρκυρα,
στις 27 Ιουλίου 2018 και ώρα 14:30, στην αίθουσα Συγκλήτου του
Ιονίου Πανεπιστημίου, επί της οδού Ακαδημίας 1.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ

Ακαδημαϊκά Θέματα

2. Έγκριση κατάρτισης Ειδικού Προγράμματος Σπουδών για την πιστοποίηση της παιδαγωγικής και διδακτικής επάρκειας των αποφοίτων του ΤΜΣ, σύμφωνα με το άρθρο 111 του Ν.4547/2018 (ΦΕΚ 102/12-06-2018, τ. Α΄).

.....
.....
.....

Μετά από διαλογική συζήτηση μεταξύ τους, τα μέλη της Συγκλήτου (με δικαίωμα ψήφου), κατέληξαν ομόφωνα στην παρακάτω απόφαση:

ΑΠΟΦΑΣΗ: Η Σύγκλητος του Ιονίου Πανεπιστημίου εγκρίνει την από 05-07-2018 απόφαση της 17^{ης} Συνεδρίασης της Συνέλευσης του Τμήματος Μουσικών Σπουδών που αφορά στην κατάρτιση Ειδικού Προγράμματος Σπουδών για την πιστοποίηση της παιδαγωγικής και διδακτικής επάρκειας των αποφοίτων του Τμήματος Μουσικών Σπουδών, της Σχολής Μουσικής και Οπτικοακουστικών Τεχνών του Ιονίου Πανεπιστημίου, βάσει των διατάξεων του άρθρου 111 του Ν.4547/2018, (ΦΕΚ 102/12-06-2018, τ. Α΄), ως ακολούθως:

Πρόγραμμα Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας

A. Κατεύθυνση Σύνθεσης

Υποχρεωτικά (15 ECTS)

«Παιδαγωγικά Ι: Θέματα-Ιδέες στις Επιστήμες της Αγωγής», Γ' Εξάμηνο	5 ECTS
«Μουσική Παιδαγωγική Θεωρία και Πράξη», Ε' Εξάμηνο	4 ECTS
«Εκπαιδευτική Ψυχολογία της Μουσικής», ΣΤ' Εξάμηνο	6 ECTS

Επιλογής (16 ECTS τουλάχιστον)

«Διδακτική Μεθοδολογία της Μουσικής», ΣΤ' Εξάμηνο	4 ECTS
«Μουσική στην Προσχολική και Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση», Ζ' Εξάμηνο	8 ECTS
«Μουσική στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση», Η' Εξάμηνο	8 ECTS
«Διδακτική των Ανώτερων Θεωρητικών», Η' Εξάμηνο	4 ECTS
«Διδακτική της Μουσικής Τεχνολογίας» Ι, Θ' Εξάμηνο	4 ECTS
«Διδακτική της Μουσικής Τεχνολογίας» ΙΙ, Ι' Εξάμηνο	4 ECTS

Σύνολο: 31 ECTS
(τουλάχιστον)

B. Κατεύθυνση Εκτέλεσης

Υποχρεωτικά (21 ECTS)

«Παιδαγωγικά I: Θέματα-Ιδέες στις Επιστήμες της Αγωγής», Γ' Εξάμηνο	5 ECTS
«Μουσική Παιδαγωγική Θεωρία και Πράξη», Ε' Εξάμηνο	4 ECTS
«Παιδαγωγική και Διδακτική Διεύθυνσης Ορχήστρας / Διεύθυνσης Χορωδίας / Μονωδίας / Οργάνου» I, ΣΤ' Εξάμηνο	4 ECTS
«Παιδαγωγική και Διδακτική Διεύθυνσης Ορχήστρας / Διεύθυνσης Χορωδίας / Μονωδίας / Οργάνου» II, Ζ' Εξάμηνο	4 ECTS
«Παιδαγωγική και Διδακτική Διεύθυνσης Ορχήστρας / Διεύθυνσης Χορωδίας / Μονωδίας / Οργάνου» III, Η' Εξάμηνο	4 ECTS

Επιλογής (10 ECTS τουλάχιστον)

«Διδακτική Μεθοδολογία της Μουσικής», ΣΤ' Εξάμηνο	4 ECTS
«Εκπαιδευτική Ψυχολογία της Μουσικής», ΣΤ' Εξάμηνο	6 ECTS
«Μουσική στην Προσχολική και Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση», Ζ' Εξάμηνο	8 ECTS
«Μουσική στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση», Η' Εξάμηνο	8 ECTS

Σύνολο: 31 ECTS
(τουλάχιστον)

B1. Κατεύθυνση Εκτέλεσης, ειδίκευση «Διεύθυνση Παιδικής, Σχολικής και Νεανικής Χορωδίας»

Υποχρεωτικά	5 ECTS
«Παιδαγωγικά I: Θέματα-Ιδέες στις Επιστήμες της Αγωγής», Γ' Εξάμηνο	4 ECTS
«Μουσική Παιδαγωγική Θεωρία και Πράξη», Ε' Εξάμηνο	6 ECTS
«Εκπαιδευτική Ψυχολογία της Μουσικής», ΣΤ' Εξάμηνο	8 ECTS
«Μουσική στην Προσχολική και Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση», Ζ' Εξάμηνο	8 ECTS
«Μουσική στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση», Η' Εξάμηνο	

31 ECTS
Σύνολο (τουλάχιστον)

Γ. Κατεύθυνση Μουσικών Επιστημών

Υποχρεωτικά (15 ECTS)

«Παιδαγωγικά Ι: Θέματα-Ιδέες στις Επιστήμες της Αγωγής», Γ' Εξάμηνο	5 ECTS
«Μουσική Παιδαγωγική Θεωρία και Πράξη», Γ' Εξάμηνο	4 ECTS
«Εκπαιδευτική Ψυχολογία της Μουσικής», ΣΤ' Εξάμηνο	6 ECTS

Επιλογής (16 ECTS τουλάχιστον)

«Διδακτική Μεθοδολογία της Μουσικής», Δ' Εξάμηνο	4 ECTS
«Μουσική στην Προσχολική και Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση», Ε' Εξάμηνο	8 ECTS
«Εισαγωγή στην Ψυχολογία της Μουσικής», ΣΤ' Εξάμηνο	6 ECTS
«Μουσική στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση», ΣΤ' Εξάμηνο	8 ECTS
«Μουσική στην Ειδική Αγωγή», Ζ' Εξάμηνο	8 ECTS
«Διδακτική της Μουσικής Τεχνολογίας» Ι, Θ' Εξάμηνο	4 ECTS
«Διδακτική της Μουσικής Τεχνολογίας» ΙΙ, Ι' Εξάμηνο	4 ECTS

Σύνολο: 31 ECTS
(τουλάχιστον)

Περιγραφές μαθημάτων (αλφαβητικά)

Διδακτική των Ανώτερων Θεωρητικών (Η' Εξάμηνο)

Στο μάθημα αυτό επιχειρείται η εμβάθυνση στην ιστορική προοπτική του τρόπου εμφάνισης και λειτουργίας των διαφόρων αντιστικτικών και αρμονικών φαινομένων που συγκροτούν την εξέλιξη της μουσικής σύνθεσης από την Αναγέννηση έως και την περίοδο του Ρομαντισμού. Παράλληλα αναλύονται αντιπροσωπευτικά αποσπάσματα της εργογραφίας ώστε να καλλιεργηθεί η διασύνδεση της θεωρητικής γνώσης με ζητήματα κατανόησης και ερμηνείας του μουσικού κειμένου. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην μεθοδολογία της διδακτικής του γνωστικού αντικείμενου ανά ηλικία και επίπεδο.

Με την ολοκλήρωση της παρακολούθησης του μαθήματος, ο φοιτητής αποκτά συγκεκριμένες δεξιότητες ως προς την γνωστική του επάρκεια και την ευχέρεια εφαρμογής. Ασκείται επίσης στην συγκριτική και κριτική προσέγγιση των βασικών διεθνώς θεωριών, καθώς και των διαφόρων βιβλίων που χρησιμοποιούνται ευρέως ως διδακτικά εγχειρίδια.

Διδακτική Μεθοδολογία της Μουσικής (Δ' Εξάμηνο)

Το μάθημα περιλαμβάνει μια ιστορική επισκόπηση της μουσικής παιδαγωγικής, δίνοντας έμφαση σε σημαντικούς μουσικοπαιδαγωγούς και μουσικοπαιδαγωγικά συστήματα του 20^{ου} αιώνα, όπως αυτά των J. Dalcroze, C. Orff, Z. Kodaly, S. Suzuki, μέσα από θεωρίες και πρακτικές εφαρμογές. Ερευνώνται οι έννοιες: προγράμματα σπουδών, μέθοδοι, μοντέλα, στρατηγικές και μορφές διδασκαλίας, μέθοδοι και τεχνικές αξιολόγησης. Γίνεται εισαγωγή στο πώς συντάσσουμε ημερήσιο πλάνο/σχεδιάγραμμα μαθήματος (σε μαθήματα όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης), στους εκπαιδευτικούς στόχους και στο πώς επιλέγουμε εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αφορούν ή απαντούν σε συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς στόχους. Διδάσκεται φλόγερ (φλάουτο με ράμφος) και γίνεται εξάσκηση των φοιτητών στο τραγούδι και σε τεχνικές ενορχήστρωσης για όργανα τάξης (μεταλλόφωνα, ξυλόφωνα, κρουστά όργανα Orff). Το μάθημα είναι θεωρητικής και πρακτικής φύσης, περιλαμβάνει πρακτικές δραστηριότητες μουσικής αγωγής - όπως έκφραση μέσω κίνησης, εκτέλεση μουσικών οργάνων τάξης, δημιουργική έκφραση, εκμάθηση φλογέρας και εξάσκηση σε ενορχηστρώσεις. Έμφαση δίνεται στη διαμόρφωση εκπαιδευτικών στόχων για τη διδασκαλία της μουσικής, στις τρεις κατηγορίες στόχων (γνωσιολογικούς, ψυχοκινητικούς και συναισθηματικούς-κοινωνικούς, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση του Bloom), στη διερεύνηση παλαιότερων και σύγχρονων προσεγγίσεων στη διδασκαλία της μουσικής, στην ιστορική και κριτική διάσταση της διδασκαλίας της μουσικής.

Διδακτική της Μουσικής Τεχνολογίας I-II (Θ' -Ι' Εξάμηνα)

Ο φοιτητής προετοιμάζει ένα πρόγραμμα διδασκαλίας, στο πλαίσιο κάποιου από τα μαθήματα που σχετίζονται με τη Μουσική Τεχνολογία, τόσο στο Χειμερινό (για τη Διδακτική της Μουσικής Τεχνολογίας I) και το Εαρινό (για τη Διδακτική της Μουσικής Τεχνολογίας II) Εξάμηνο, και καλείται να υλοποιήσει το μάθημα υπό την καθοδήγηση και επίβλεψη του διδάσκοντα. Απαιτούνται ως παραδοτέα η σύνταξη αναλυτικού προγράμματος εξέλιξης της διδακτέας ύλης και τήρηση λεπτομερούς ημερολογίου υλοποίησης του προγράμματος αυτού με σχόλια αυτοαξιολόγησης,

δηλαδή κριτικής της λειτουργίας των εκπαιδευτικών μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν, σε σχέση με το αποτέλεσμα.

Εισαγωγή στην Ψυχολογία της Μουσικής (Ε' Εξάμηνο)

Ένα εισαγωγικό μάθημα σχεδιασμένο για φοιτητές μουσικής με στόχο α) να γνωρίσουν το εύρος του πεδίου της ψυχολογίας της μουσικής και τη σχέση αυτής της επιστήμης με την φιλοσοφία, την ψυχολογία, την φυσιολογία, την φυσική, την κοινωνιολογία την εκπαίδευση και την θεραπεία, β) να συνειδητοποιήσουν την ύπαρξη ενός μεγάλου φάσματος ανθρωπίνων ικανοτήτων, γ) να ανακαλύψουν μέσα από βιντεοσκοπημένα παραδείγματα, παρατηρήσεις και πρακτική, τον βαθμό στον οποίο η μουσική είναι δυνατόν να δράσει ως γέφυρα επικοινωνίας σε άτομα διαφόρων ηλικιών και καταστάσεων και να γνωρίσουν εφαρμογές της ψυχολογίας της μουσικής σε κλινικά, βιομηχανικά, εκπαιδευτικά και διαφόρων τύπων κοινωνικά πλαίσια. Στα θέματα που προσεγγίζονται συμπεριλαμβάνονται: Ο μηχανισμός ακοής και η επίδραση της ηχορρύπανσης στον άνθρωπο και στα άλλα ζώα· η ακουστική οικολογία και η αξιολόγηση και βελτίωση του ηχητικού περιβάλλοντος· η αντίληψη, η μνήμη και η κατανόηση της μουσικής και η σημασία τους για τη διδασκαλία και μάθηση· το έμβρυο και η μουσική· η μέθοδος Tomatis· η λειτουργία των ήχων και της μουσικής σε παραστάσεις· εναλλακτικές προσεγγίσεις στη χρήση μουσικών οργάνων· σχέσεις της μουσικής με το σώμα και το συναίσθημα.

Εκπαιδευτική Ψυχολογία της Μουσικής (ΣΤ' Εξάμηνο)

Το μάθημα εξετάζει την ανάπτυξη του ανθρώπου σε σχέση με την διδασκαλία και μάθηση της μουσικής. Είναι ένα εισαγωγικό μάθημα που απευθύνεται σε φοιτητές μουσικής οι οποίοι σκοπεύουν να γίνουν δάσκαλοι/καθηγητές μουσικής σε σχολεία ή άλλα ιδρύματα στα οποία φοιτούν ομάδες ή άτομα διαφόρων ηλικιών και ικανοτήτων. Δίνεται έμφαση στην «τυπική» ανάπτυξη και τα ψυχολογικά προβλήματα του «μέσου» μαθητή των δημοσίων σχολείων (πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης), αλλά προσεγγίζονται και θέματα που σχετίζονται με την ενσωμάτωση ατόμων με αναπηρίες σε τάξεις γενικών σχολείων, καθώς και με την αντιμετώπιση μαθητών με εξαιρετικά αναπτυγμένη μουσική ευφυΐα.

Η διδασκαλία της μουσικής προσεγγίζεται με τρόπους εναρμονισμένους με την ψυχοκινητική, συναισθηματική, γνωστική, κοινωνική και ηθική ανάπτυξη του μαθητή. Πολιτισμικές ιδιαιτερότητες και μηχανισμοί λειτουργίας μικρών και μεγάλων ομάδων εξετάζονται σε σχέση με τη διδασκαλία και μάθηση της μουσικής. Διερευνώνται επίσης θέματα αντιμετώπισης από το δάσκαλο μουσικής πιθανών μη-κοινωνικά αποδεκτών σεξουαλικών συμπεριφορών, καθώς και μουσικά διαμεσολαβημένοι τρόποι πρόληψης και αντιμετώπισης τάσεων βίας και ρατσισμού στο σχολείο. Σύγχρονες τυπικές, άτυπες και εναλλακτικές μορφές εκπαίδευσης που εμπεριέχουν το αντικείμενο του ήχου ή/και της μουσικής παρουσιάζονται και αξιολογούνται με στόχο την κριτική προσέγγιση των υφιστάμενων τυπικών δομών και προγραμμάτων εκπαίδευσης και την δυνατότητα ανάπτυξης οράματος για μια σύγχρονη μουσική παιδαγωγική.

Μουσική Παιδαγωγική Θεωρία και Πράξη (Γ΄ ή Ε΄ Εξάμηνο)

Εισαγωγή στις γενικές αρχές και έννοιες της Παιδαγωγικής και της Μουσικής Παιδαγωγικής. Εισαγωγή στις έννοιες: αναλυτικό πρόγραμμα, ημερήσιο πρόγραμμα, θεωρίες μάθησης και εφαρμογή τους στη διδακτική πράξη, δημιουργικότητα, διαθεματικότητα, διαπολιτισμικότητα, παιχνίδι και βιωματική μάθηση, επικοινωνία και αλληλεπίδραση στον εκπαιδευτικό χώρο, θεωρία πολλαπλής νοημοσύνης, εμπειρία ροής, κριτική παιδαγωγική, άτυπη μάθηση κ.λπ. Απόκτηση βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων για τη διδακτική της μουσικής σε όλες τις σχολικές βαθμίδες. Τεχνικές και ενδεικτικές κατευθύνσεις για τις έξι βασικές δραστηριότητες της μουσικής αγωγής (τραγούδι, μουσική ακρόαση, ρυθμός και κίνηση, εκτέλεση μουσικών οργάνων, αυτοσχεδιασμός και σύνθεση, γραφή και ανάγνωση), που μπορούν να εφαρμοστούν σε κάθε ηλικιακή ομάδα. Το μάθημα είναι θεωρητικό και πρακτικό/εργαστηριακό. Περιλαμβάνει δραστηριότητες κίνησης, εκτέλεσης κρουστών οργάνων τάξης, τραγουδιού και δημιουργικής έκφρασης.

Μουσική στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (ΣΤ΄ ή Η΄ Εξάμηνο)

Το μάθημα αφορά στη διδασκαλία μουσικής στη Δευτεροβάθμια ή Μέση Εκπαίδευση. Αναλύεται η φιλοσοφία και οι σκοποί των αναλυτικών προγραμμάτων μουσικής αγωγής, όπως προβάλλονται μέσα από το Αναλυτικό Πρόγραμμα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου - ΥΠΕΠΘ. Γίνονται εκτενείς αναφορές σε θεωρίες αναπτυξιακής και κοινωνικής ψυχολογίας που σχετίζονται με εφήβους και νέους. Γίνεται αναφορά σε διδακτικές προσεγγίσεις που συνιστώνται για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, συγκρίνοντάς τις με διδακτικές στρατηγικές για μικρότερες ηλικίες παιδιών. Επίσης γίνεται αναφορά στην ύλη της διδασκαλίας της μουσικής στην δευτεροβάθμια γενική εκπαίδευση και σε μουσικά σχολεία, καθώς και σε τρόπους αξιολόγησης των μαθητών, του διδάσκοντα και του μαθήματος της μουσικής. Τέλος γίνεται εξάσκηση των φοιτητών σε ημερήσια και εκτενέστερα μαθήματα μουσικής για το Γυμνάσιο και Λύκειο. Ιδιαίτερη αναφορά και εξάσκηση γίνεται πάνω στη διαμόρφωση και διδασκαλία εκπαιδευτικών projects (σχεδίων εργασίας) στο σχολείο, στην άτυπη μάθηση και τη διαπολιτισμικότητα. Μέρος του μαθήματος αποτελεί η πρακτική άσκηση φοιτητών που γίνεται α) σε μικροδιδασκαλία στην τάξη και κάποιες φορές β) σε Γυμνάσια της Κέρκυρας, όπου οι φοιτητές σε ζευγάρια διδάσκουν ημερήσια μαθήματα. Εκτός από την πρακτική φύση του μαθήματος, σημαντικό μέρος του μαθήματος περιλαμβάνει η θεωρητική κατάρτιση των φοιτητών σε τομείς της μουσικής παιδαγωγικής. Έτσι οι φοιτητές κατευθύνονται αρκετά στη βιβλιοθήκη στο πώς να βρίσκουν βιβλιογραφία (επιστημονικά βιβλία και περιοδικά), καθώς συχνά αναλαμβάνουν επιμέρους βιβλιογραφικές ή ερευνητικές παρουσιάσεις στην τάξη σε συγκεκριμένο θέμα, ή παρουσιάσεις άρθρων, βιβλίων ή κεφαλαίων βιβλίων.

Μουσική στην Ειδική Αγωγή (Ζ΄ Εξάμηνο)

Ένα εισαγωγικό μάθημα, που απευθύνεται σε φοιτητές μουσικής με στόχο α) να γνωρίσουν πώς η Μουσική στην Ειδική Αγωγή λειτουργεί σε επαγγελματικά πλαίσια και πώς διαφοροποιείται από τη Μουσικοθεραπεία, β) να έρθουν σε επαφή με άτομα με αναπηρίες και να συνειδητοποιήσουν τα προβλήματά τους, γ) να ερευνήσουν βιβλιογραφικά ένα εύρος πιθανών αναπηριών και τη σχέση τους με τον

ήχο και τη μουσική, δ) να συνεχίσουν να ανακαλύπτουν - μέσα από βιντεοσκοπημένα παραδείγματα, παρατηρήσεις και πρακτική - τον βαθμό στον οποίο η μουσική είναι δυνατόν να δράσει ως μέσον έκφρασης και ως γέφυρα επικοινωνίας, δ) να αναπτύξουν βασικές ικανότητες στον μουσικό αυτοσχεδιασμό και να συνεχίσουν να εμπλουτίζουν το προσωπικό τους ρεπερτόριο μουσικών δραστηριοτήτων κατάλληλων για ποικίλες ομάδες και πλαίσια. Ως προς το περιεχόμενο, δίνεται έμφαση στη μουσική εκπαίδευση παιδιών και νέων με αναπηρίες. Βασικά θέματα που εξετάζονται είναι: Η νοητική στέρση, διάφορα Σύνδρομα όπως Αυτισμός, Asperger, Down, Εύθραστο Χ, Tourette, Angelman, Williams, Μυική Δυστροφία, κινητικές και άλλων τύπων αναπηρίες, η προσαρμογή και δημιουργία μουσικών δραστηριοτήτων και εμπειριών, δεδομένων των χαρακτηριστικών της εκάστοτε αναπηρίας, η προσαρμογή και διαφορετική χρήση μουσικών οργάνων ώστε να είναι εφικτή η πρόσβαση σε άτομα με αναπηρίες, και ο Καθολικός Σχεδιασμός Μάθησης. Το μάθημα περιλαμβάνει πρακτικό μέρος με εξάσκηση των φοιτητών στον μουσικό αυτοσχεδιασμό, στη σύνθεση/προσαρμογή και κατάλληλη ενορχήστρωση και ερμηνεία τραγουδιών με βάση τις ιδιαιτερότητες των ατόμων και ομάδων. Οι φοιτητές μαθαίνουν ακόμα να παίζουν απλά τραγούδια στη φλογέρα και να αυτοσχεδιάζουν σε αυτή, καθώς και να συνοδεύουν κάποια τραγούδια ή τη φωνή τους σε αυτοσχεδιασμό χρησιμοποιώντας γιουκαλίλι ή κιθάρα και πιάνο (3 βασικές συγχορδίες). Μέρος του μαθήματος αφιερώνεται σε πρακτική των φοιτητών σε Ειδικά Σχολεία υπό την εποπτεία της διδάσκουσας.

Μουσική στην Προσχολική και Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση (Ε΄ ή Ζ΄ Εξάμηνο)

Το μάθημα εστιάζει στη Μουσική Αγωγή στην Προσχολική και Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Αναλύεται η φιλοσοφία και οι σκοποί των αναλυτικών προγραμμάτων μουσικής αγωγής, όπως προβάλλονται μέσα από το Αναλυτικό Πρόγραμμα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου - ΥΠΕΠΘ. Γίνονται εκτενείς αναφορές σε θεωρίες μάθησης και ανάπτυξης παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας σε σχέση με τη μουσική, καθώς και σε σχέση με τις δραστηριότητες της μουσικής αγωγής ειδικά και μεμονωμένα (π.χ. ανάπτυξη του παιδιού ή ικανότητες του παιδιού σε διάφορες ηλικίες στην αντίληψη του ρυθμού, στην κίνηση, στο τραγούδι, στη μουσική ακρόαση μουσικής, στην εκτέλεση οργάνων, στον αυτοσχεδιασμό και τη σύνθεση, στη γραφή και ανάγνωση μουσικής). Γίνεται αναφορά σε διδακτικές προσεγγίσεις, στην ύλη της διδασκαλίας της μουσικής στην προσχολική και πρωτοβάθμια εκπαίδευση και σε τρόπους αξιολόγησης των μαθητών, του διδάσκοντα και του μαθήματος της μουσικής. Τέλος γίνεται εξάσκηση των φοιτητών στην εκτέλεση φλογέρας (φλάουτου με ράμφος), στο τραγούδι, σε ενορχηστρώσεις Orff, και στο σχεδιασμό και τη διδασκαλία ημερήσιων μαθημάτων. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην εξάσκηση των φοιτητών για την ανάπτυξη της δημιουργικότητας, και της διαθεματικότητας. Σημαντικό μέρος του μαθήματος αποτελεί η πρακτική άσκηση φοιτητών που γίνεται α) σε μικροδιδασκαλία στην ακαδημαϊκή τάξη, και ακολούθως β) σε νηπιαγωγεία και γ) σε δημοτικά σχολεία της Κέρκυρας, όπου οι φοιτητές σε ζευγάρια διδάσκουν 2 δειγματικά μαθήματα μουσικής.

Παιδαγωγικά Ι: Θέματα-Ιδέες στις Επιστήμες της Αγωγής (Γ΄ Εξάμηνο)

Γενικές έννοιες των Επιστημών της Αγωγής

- Το σχολείο ως θεσμός

- Κοινωνικό σύστημα και εκπαίδευση
- Εκπαιδευτικές αλλαγές και καινοτομίες
- Επικοινωνία και αλληλεπίδραση στο εκπαιδευτικό περιβάλλον
- Θεωρίες μάθησης και η εφαρμογή τους στη διδακτική πράξη
- Μαθησιακές δυσκολίες και προβλήματα συμπεριφοράς στην εκπαίδευση
- Θέματα διαπολιτισμικής παιδαγωγικής
- Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συστήματος και του εκπαιδευτικού έργου

Παιδαγωγική και Διδακτική Διεύθυνσης Ορχήστρας / Διεύθυνσης Χορωδίας / Μονωδίας / Οργάνου I-III (ΣΤ΄-Η΄ Εξάμηνα)

Το αντικείμενο του μαθήματος διαφοροποιείται ανάλογα με την ειδίκευση που επιλέγει ο φοιτητής και διαμορφώνεται αντίστοιχα, π.χ. σε «Παιδαγωγική του Βιολοντσέλου», «Παιδαγωγική του Κλαρινέτου», «Παιδαγωγική της Διεύθυνσης Ορχήστρας» κ.ο.κ. Παρακάτω παρουσιάζεται ενδεικτικά το περιεχόμενο της «Παιδαγωγικής του Πιάνου»:

Παιδαγωγική του Πιάνου I

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν θεωρητική και πρακτική γνώση σε θέματα παιδαγωγικής του πιάνου σε αρχάριους μαθητές (από 0 έως 4 χρόνια εκμάθησης), ανεξάρτητα από την ηλικία και το περιβάλλον εκμάθησης.

Το μάθημα εστιάζει στην παρουσίαση, ανάλυση, αξιολόγηση και εφαρμογή των διαφορετικών παιδαγωγικών προσεγγίσεων, όπως αυτές εφαρμόζονται στις διαφορετικές μεθόδους πιάνου αρχαρίων.

Το μάθημα ολοκληρώνεται σε 13 μαθήματα διάρκειας 2 ωρών, τα οποία διαμορφώνονται ως εξής:

1. Εισαγωγή στην παιδαγωγική του πιάνου. Ανάλυση των δεξιοτήτων που καλλιεργούνται στο μάθημα πιάνου (κινητικές, διανοητικές, στρατηγικές επίλυσης προβλημάτων κ.λπ). Σκιαγραφείται το προφίλ και οι προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει ο δάσκαλος πιάνου.
2. Διδακτική της μουσικής ανάγνωσης. Ανάλυση των διαφορετικών προσεγγίσεων (διαστηματική, σταθερής θέσης, πολλαπλών κλειδιών, γραφική και εκλεκτική). Συζήτηση των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων εφαρμογής της κάθε προσέγγισης.
3. Διδακτική του ρυθμού. Ανάλυση των διαφορετικών προσεγγίσεων (μετρική, συλλαβική και ονομαστική). Συζήτηση των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων εφαρμογής της κάθε προσέγγισης.
4. Παρουσίαση διαφορετικών μεθόδων εκμάθησης πιάνου σχεδιασμένων για διαφορετικές ηλικιακές ομάδες και διαφορετικές στοχεύσεις (μέθοδοι για την προσχολική ηλικία, μέθοδοι για παιδιά, εφήβους, και ενήλικες).
5. Κριτήρια αξιολόγησης μεθόδων. Ανάλυση των παραμέτρων που καθορίζουν την καταλληλότητα της κάθε μεθόδου (ποιότητα μουσικού υλικού, συνοδειών για τον δάσκαλο, ταχύτητα εισαγωγής νέων εννοιών, ποιότητα έδωσης κ.λπ). Ανάθεση 1ης εργασίας (Σύγκριση και παρουσίαση μεθόδων από Ελλάδα, Ευρώπη και Αμερική από ομάδες εργασίας).
6. Ανάπτυξη πιανιστικής τεχνικής στους αρχάριους μαθητές. Δημιουργία πλάνου διδασκαλίας σε συγκεκριμένα τεχνικά κομμάτια ώστε να επιτυγχάνεται το επιθυμητό τεχνικό αποτέλεσμα.

7. Διδασκαλία μουσικών/πιανιστικών δεξιοτήτων: αυτοσχεδιασμός, συνοδεία, prima vista. Παρουσίαση των δεξιοτήτων αυτών μέσα από τα αναλυτικά προγράμματα για τα μουσικά σχολεία.
8. Ρεπερτόριο αρχαρίων μπαρόκ και κλασικής εποχής. Επισκόπηση έργων αυτής της εποχής κατάλληλων για αρχάριους πιανίστες, με επιλεγμένα παραδείγματα για τα οποία δημιουργείται πλάνο διδασκαλίας (π.χ. Μενουέτα και χοροί των Telemann, Bach, Hook, Diabelli, κ.λπ.).
9. Ρεπερτόριο αρχαρίων ρομαντικό και σύγχρονο. Επισκόπηση έργων αυτής της εποχής κατάλληλο για αρχάριους πιανίστες, με επιλεγμένα παραδείγματα για τα οποία δημιουργείται πλάνο διδασκαλίας (π.χ., μικρά προγραμματικά κομμάτια των Gurlitt, Schumann, Καμπαλέφσκι, Bartók κ.λπ.)
10. Επαγγελματικό προφίλ δασκάλου πιάνου. Ζητήματα προβολής έργου, επικοινωνίας με μαθητές και γονείς, δράσεις ενίσχυσης της εκπαιδευτικής προσέγγισης. (Ανάθεση 2ης εργασίας: Δημιουργία φυλλαδίου/ιστοσελίδας).
11. Τεχνικές άτυπης μάθησης για μαθήματα πιάνου σε διαφορετικές ηλικίες. Συζήτηση για τα πλεονεκτήματα της προσέγγισης αυτής για την ενίσχυση της μουσικής δημιουργιότητας.
12. Παρουσίαση 1ης εργασίας από τις ομάδες εργασίας των φοιτητών
13. Διδασκαλία πιάνου και διαθεματικότητα. Ένσωμάτωση και εφαρμογή της διδασκαλίας της θεωρίας και της ακουστικής αγωγής, καθώς και σύνδεση του μαθήματος με άλλους τομείς της αισθητικής αγωγής, όπως τα εικαστικά.

Παιδαγωγική του Πιάνου II

Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές πρακτική και θεωρητική γνώση σε θέματα παιδαγωγικής του πιάνου σε μαθητές μεσαίου επιπέδου (από 4 έως 9 χρόνια εκμάθησης). Το μάθημα εστιάζει σε διδακτικές προσεγγίσεις ανάπτυξης τεχνικής, και σε εξοικείωση με τις διαφορετικές στυλιστικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία που απαιτούνται για το μεγάλο εύρος του ρεπερτορίου που πρέπει να διδαχθεί σε αυτό το επίπεδο.

Το μάθημα ολοκληρώνεται σε 13 μαθήματα διάρκειας 2 ωρών τα οποία διαμορφώνονται ως εξής:

1. Επισκόπηση του μαθήματος Παιδαγωγική του Πιάνου I. Παρουσίαση του τεχνικού και ερμηνευτικού επιπέδου του μαθητή πιάνου που ξεκινά το μεσαίο επίπεδο. Ανάθεση 1ης εργασίας (Διδασκαλία ενός αρχαρίου μαθητή πιάνου).
2. Στοιχεία ανατομίας για πιανίστες. Βασική ανατομική περιγραφή των τμημάτων του σώματος που χρησιμοποιεί ο πιανίστας (σπονδυλική στήλη, αυχέννας, χέρια). Συζήτηση για κοινούς τραυματισμούς πιανιστών και τρόπους πρόληψής τους.
3. Ειδικά θέματα τεχνικής του πιάνου I: rotation. Ανάλυση της κινησιολογίας της συγκεκριμένης τεχνικής και εφαρμογή της σε ποικιλία μουσικών παραδειγμάτων.
4. Ειδικά θέματα τεχνικής πιάνου II: Διδασκαλία κλιμάκων και ειδικών δακτυλικών ασκήσεων. Συζήτηση διαφορετικών προσεγγίσεων, δακτυλισμών και παρουσίαση τεχνικού ρεπερτορίου για αυτό το επίπεδο.
5. Ειδικά θέματα τεχνικής του πιάνου III: ρεπερτόριο πιάνου για 1 χέρι. Χρησιμότητα του συγκεκριμένου ρεπερτορίου, παρουσίαση αντίστοιχων έργων και συζήτηση για τα τεχνικά τους οφέλη και τις διδακτικές προσεγγίσεις.
6. Ρεπερτόριο πιάνου εποχής μπαρόκ I: Ανάλυση συνθετικών, στυλιστικών και ερμηνευτικών προσεγγίσεων. Επεξήγηση και εφαρμογή σε επιλεγμένα έργα κοινών συμβόλων ποικιλιμάτων αυτής της εποχής. Ανάθεση 2ης εργασίας (δημιουργία

συλλογής ενδεικτικού ρεπερτορίου με εισαγωγικά σχόλια)

7. Ρεπερτόριο πιάνου εποχής μπαρόκ II. Επισκόπηση μπαρόκ ρεπερτορίου κατάλληλου για το μεσαίο επίπεδο. Δημιουργία και εφαρμογή πλάνου τεχνικής και ερμηνευτικής διδασκαλίας για επιλεγμένα μπαρόκ κομμάτια.

8. Ρεπερτόριο πιάνου κλασικής περιόδου. Ανάλυση συνθετικών, στυλιστικών και ερμηνευτικών προσεγγίσεων. Επισκόπηση ρεπερτορίου, δημιουργία και εφαρμογή πλάνου τεχνικής και ερμηνευτικής διδασκαλίας για επιλεγμένα κομμάτια αυτής της εποχής.

9. Ρεπερτόριο πιάνου ρομαντικής περιόδου. Ανάλυση συνθετικών, στυλιστικών και ερμηνευτικών προσεγγίσεων. Επισκόπηση ρεπερτορίου, δημιουργία και εφαρμογή πλάνου τεχνικής και ερμηνευτικής διδασκαλίας για επιλεγμένα κομμάτια αυτής της εποχής.

10. Σύγχρονο ρεπερτόριο πιάνου. Ανάλυση συνθετικών, στυλιστικών και ερμηνευτικών προσεγγίσεων. Επισκόπηση ρεπερτορίου, δημιουργία και εφαρμογή πλάνου τεχνικής και ερμηνευτικής διδασκαλίας για επιλεγμένα κομμάτια αυτής της εποχής.

11. Διδακτική μουσικών δεξιοτήτων στο μεσαίο επίπεδο : αυτοσχεδιασμός, συνοδεία, *prima vista* και μουσική δωματίου. Παρουσίαση των δεξιοτήτων αυτών μέσα από τα αναλυτικά προγράμματα για τα μουσικά σχολεία.

12. Παρουσίαση 2ης εργασίας από τους φοιτητές.

13. Παρατηρήσεις παρακολούθησης, αποτελέσματα και προβληματισμοί από την εργασία πρακτικής εξάσκησης διδασκαλίας από τους φοιτητές.

Παιδαγωγική του Πιάνου III

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν πρακτική και θεωρητική γνώση σε θέματα παιδαγωγικής του πιάνου σε προχωρημένους μαθητές (μαθητές που παίζουν πιάνο κατά κανόνα περισσότερο από 9 χρόνια) μέσα από διδασκαλία, παρακολούθηση, και μελέτη ειδικών θεμάτων. Το μάθημα δομείται από ένα συνδυασμό θεματικών διαλέξεων και εργασιών - πρακτικών και θεωρητικών - που στοχεύει στην πολύπλευρη αντιμετώπιση ζητημάτων που σχετίζονται με τη διδασκαλία ρεπερτορίου αυξημένων απαιτήσεων.

Το μάθημα ολοκληρώνεται σε 13 μαθήματα διάρκειας 2 ωρών, τα οποία εναλλάσσονται σε ομαδικές και ατομικές συναντήσεις, και διαμορφώνονται ως εξής:

1. Θεματική διάλεξη I: Σύντομη επισκόπηση ρεπερτορίου διαφόρων εποχών και συνθετών για το προχωρημένο επίπεδο πιάνου. Σύγκριση και παρουσίαση μειονεκτημάτων και πλεονεκτημάτων χρήσης συγκεκριμένων επιμελημένων εκδόσεων και συλλογών, σε σχέση με αυθεντικές εκδόσεις ανάλογα με την ηλικία των μαθητών και το μαθησιακό περιβάλλον. Ανάθεση εργασιών I και II (παρακολούθηση μαθημάτων πιάνου προχωρημένων μαθητών και πρακτική εξάσκηση σε μαθητές μεσαίου επιπέδου)

2. Ομαδικές και ατομικές συναντήσεις που αναλύονται ζητήματα που προκύπτουν από την πρακτική εξάσκηση και την παρακολούθηση μαθημάτων των φοιτητών.

3. Θεματική διάλεξη II: Διδακτική της μουσικής απομνημόνευσης. Παρουσίαση μεθοδολογίας, πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων για την απομνημόνευση της μουσικής για πιάνο.

4. Ομαδικές και ατομικές συναντήσεις που αναλύονται ζητήματα που προκύπτουν από την πρακτική εξάσκηση και την παρακολούθηση μαθημάτων των φοιτητών. Ανάθεση εργασίας III (παρουσίαση ειδικού θέματος στυλιστικής διδασκαλίας ή

ερμηνείας στο πιάνο)

5. Θεματική διάλεξη III: Κατασκευαστική εξέλιξη των ηλεκτροφόρων. Συζήτηση για τις μουσικές στυλιστικές διαφορές που προέκυψαν από την εξέλιξη των οργάνων και τις προσαρμογές του στο σύγχρονο πιάνο.
6. Ομαδικές και ατομικές συναντήσεις που αναλύονται ζητήματα που προκύπτουν από την πρακτική εξάσκηση και την παρακολούθηση μαθημάτων των φοιτητών.
7. Θεματική διάλεξη IV: Προετοιμασία μαθητών για εξετάσεις, ρεσιτάλ και διαγωνισμούς. Πλάνο προετοιμασίας, παράλληλες δραστηριότητες, και ψυχολογική υποστήριξη για την εκτέλεση πιάνου σε κοινό.
8. Ομαδικές και ατομικές συναντήσεις που αναλύονται ζητήματα που προκύπτουν από την πρακτική εξάσκηση και την παρακολούθηση μαθημάτων των φοιτητών.
9. Θεματική διάλεξη V: Στρατηγικές επίλυσης τεχνικών και ερμηνευτικών ζητημάτων που προέρχονται από προηγούμενη λανθασμένη και συσσωρευμένη εμπειρία και διδασκαλία. Διδακτικές προσεγγίσεις σε περιπτώσεις σεμιναρίων.
10. Ομαδικές και ατομικές συναντήσεις που αναλύονται ζητήματα που προκύπτουν από την πρακτική εξάσκηση και την παρακολούθηση μαθημάτων των φοιτητών.
11. Παρουσίαση εργασίας III από τους φοιτητές.
12. Παρουσίαση εργασίας III από τους φοιτητές.
13. Συζήτηση της εμπειρίας παρακολουθήσεων και πρακτικής εξάσκησης.
Προβληματισμοί, προτάσεις και συμπεράσματα.

Ακριβές Απόσπασμα
Ο Πρύτανης του Ιονίου Πανεπιστημίου

Καθηγητής Βασίλειος Χρυσικόπουλος